

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește foia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XVI.

Blaj, 20 Octomvrie 1906.

Numărul 43.

În preajma sinodului arhidiecezan.

— Sosit din afară. —

Sesiunea întâie a sinodului arhidiecezan din Maiu 1904, se știe, că s'a închis în urma dorinței și insistinței clerului adunat, ca în decursul timpului, ce urmă, să se facă pași noi în chestiunea arzătoare a regulării congruei preoților.

Înainte de mea se află acum cerculariul conzistorial, prin care se concheamă la sesiunea a doua sinodul prorogat în 1904.

În fața faptului acestuia trebuie dar să ne dăm sama despre obiectele mai însemnate, cari se vor tracta în noua sesiune sinodală, și cari ne ating pe noi preoții în prima linie.

Pe lângă raportul despre pașii făcuți și stadiul în care a ajuns chestia congruei, e și crearea unui *fond de administrație bisericească*, — și celelalte cauze, cari din pricina prorogării sinodului, nu s'au putut pertracta în prima sesiune.

Dacă ne dăm bine samă, ajutorul de stat tot așa se împarte și acum ca și mai înainte. — Sunt în conștientul acela, preoți cu 100 cor. și

1000 cor.; mai mult, sunt și acum preoți, cari deși au fost propuși de Ordinariat pentru a fi împărtașiți din ajutor, totuși nu au fost împărtașiți.

E adevărat, că sumele de ajutor în timpul din urmă s'au sporit, dar răul, care izvorește din împărțirea așa cum se face a ajutorului, nu s'a vindecat, ci putem zice, că în urma activității parlamentare, s'a mărit pentru preoții de caracter solid și cu spirit românesc.

Cred deci, că delegații nostri sinodali, cuprinși de însemnătatea chestiunii, care ne agită, și dela a cărei favorabilă și înțeleaptă rezolvare depinde și binele nostru, și mai pe sus de toate înflorirea sfintei noastre biserici, — cu inimă curată, cu abnegațiune și bună cumpăneală vor aduce hotărârea finală în cauza congruei.

Iar ce se ține de fondul de administrație bisericească trebuie să recunoaștem și noi preoții greșelile, cari nu se pot ierta, comise în trecut, în o chestiune asemenea, care era menită să promoveze cu succes frumos interesele bisericii noastre, și prin asta a preoțimei. Când în 1891,

un distins bărbat și adânc cunoscător al dezvoltării istorice a bisericii noastre, făcuse în „Unirea” propuneri înălțătoare de inimi, cari se puteau realiza prin așa numita „*colecta crucerului*”, — ideea a aflat resunet în preoțimea noastră, dar durere, nu mult ținuse însuflețirea; s'au adunat abia câteva mii cor., și de atunci până azi, doar o singură parohie se mai poate ceti în același ziar, că a spedit colecta anuală la destinația sa. — Pe când în realitate trebuia să incurgă pe an cam 8000 cor. Câte nu s'ar putea face, numai zel și bunăvoință să fie din partea noastră! — Am făcut această constatare, tocmai pentru că în sinodul acesta, va fi la ordinea zilei înființarea unui fond numit de „*administrație bisericească*”. S'a cetit atunci raportul, făcut de distinsul nostru bărbat, pâr. canonic dr. Bunea, în care a arătat scopul măreț ce se urmărește prin crearea acestui fond, și modul cum s'ar putea ajunge; și mi-se strângea inima de durere, când vedeam indiferența de pe fețele unor delegați, și auziam murmurul, că poporul e sărac, și noi preoții nu mai putem cere dela el jertfe noi.

FEUILLETON.**Notițe și impresii.**

Dela adunarea „Asociațiunii”.

II.

Până la București.

De Sâmbătă, chiar și de Vineri trebuiau să se îngrijească cei ce voiau să meargă la expoziție, pentru câștigarea biletelor de trecere peste graniță. căci cei, cari sunt vecinie așa de „binevoitori” față de noi, nu s'au învoit pentru eliberarea în comun a unei ședuli de trecere. Micii slujbași vor fi înjurat rău pe limba lor încăpățănarea mai marilor, cari le-a dat lor atâta de lucru.

Duminecă dimineața, pe-o vreme neguroasă, cu nori grei plecarea se face din gara Brașovului, care rămâne ca un cuib adăpostit, ce amenință parcă cu stânca uriașă a Tâmpii. Biserica „neagră”, înegrită de vreme, ce au trecut peste ea; trista,

dar mărețea clădire a puterii săsești deodată, pare încremenită de un presimț urât, ce-i îngheață tot mai mult păreții prăpăstioși.

Lumea se infundă în vagoane, în cari abia mai încep pe sus geamantanele și pachetele de tot felul, mai ales unde sunt femei. Că vezi, la București nu poți merge așa numai, fără o haină nouă, fără nimic, să se creadă, că aici suntem niște sărântoci. Am auzit, că mulți bărbați au dat mai mult pe împotănarile femeilor, decât tot, ce au cheltuit la București. Și acum tot ei ridică câte trei-patru pachete, pe când doamna își făcea vânt prin cupen, și se plângea de prostimea vagonului de clasa III.

În învălmășala de lume, de pachete, apuci unde poți, dar spre nenorocire mai la ori-ce fereastră și se pun stavilă pălăriile, blăstămatele pălării împănate, cari nu te prea lasă, să vezi, ce-i în lumea lui Dumnezeu de afară. Am trecut peste adunarea și festivitățile „Asociațiunii”, dar nu găsești pe cineva să vrea să vorbească despre această instituție, despre ideile, ce s'au ivit, planul de muncă, ce s'a luat, dezbaterile, ce au fost. Se discută însă petrecerile, quartirele, mâncările, apoi nesfârșitele peripecii individuale, pătânii de-a cocoanelor,

petrecerile domnilor; cum stau trebile pe-acasă la fie-care etc. Un gând măreț nu s'a înrăpat nici de data asta, ca acela să rămână. Un avânt spre o pornire ideală, care singură poate să ne țină treji, n'a prins de loc aripă, nici în adunarea de-acum a „Asociațiunii” noastre.

O doamnă vicleană, cu vorbe subțiri, vrea să facă glume pe socoteala bărbat-so, — dar le face foarte prost, și mulți din cupen se uită chiorăș la ea. — Dar dacă pălăriile nu se mai mișcă dela ferești, se poate eși între vagoane. Stai în picioare, dar în calte nu mai auzi nimic, numai cântecul aspru al trenului, și poți vedea.

Regiunea muntoasă, regiunea pădurilor, se începe, la dreapta, îndată dela Brașov. Țara Bârsei, la stânga, se deschide ca o grădină largă, pe întinsul căreia roșesc coșerile de țigla a caselor unei gospodării harnice și cuminte. Ce-ți bate mai întâiu la ochi sunt fabricile, neobicinuite pe la sate, și pe aici nu este alt oraș decât Brașovul. Simțul de curățenie e nu numai în casele ce le vezi, ci în toată întinderea zării din țara Bârsei, parcă. — Chipurile de oameni nu-ți plac pretutindeni. Mai ales la femei vezi desușit trăsăturile lungi, molia „frânelor” și dintr'alte

Ne place să stăm înainte cu aceea, că gr.-orientalii au congruă; să ni-se esopereze și nouă, dar ce vom răspunde la aceea, că preoții lor incassează prin zelul lor, dela credincioșii săi pe an sub titlul de sidoxie mai mult de 50,000 cor.?

Crearea acestui fond ar fi dar mai momentuoasă în ce atinge în-sași biserica, care merită serioasă cumpănire și discuție cu mai multă tragere de inimă; care trebuie să se pună la ordinea zilei în sinoadele protopopești, ca așa cu toții să fie în clar de scopul măreț al acestui fond, și cu puteri îndoite să ajutăm la realizarea lui. — Și precum greșala comisă prin desinteresarea față de colecta crucerului, în urmările ei nu ni-se poate ierta, așa nu ni-se va ierta păcatul, ce s'ar comite acum, dacă chestia aceasta nu ar află destulă căldură, și eventual din nepăsarea noastră, ar deveni un pium desiderium.

Și acum ne răsună în minte și inimă căldurosul și însuflețitul discurs al protopopului din Cluj, care sprijinind cu tot focul unui apostol, idea măreață a înființării acestui fond, a zis că dacă acesta se va realiza, ceea ce Dumnezeu va ajuta, în o epocă nouă, în o epocă de mărire și propășire va intra sf. noastră biserică!

Un delegat.

părți ale Ardealului. Și ochii de cicoare spălătăcitate încă nu sunt rari. Sașii, cari se împuținează meren pe aici ca pretintendeni, ar putea, cred, să ne dea unele deslușiri în privința acestei asămări cu neamni lor.

Dar în curând dealurile își înalță umerii tot mai tare, în răstimpuri se ridică vre-o spinare de stâncă ruptă, stăpână fiind peste toată verdeața îmbelsugată a frunzelor, pe cari bruma, ce se lasă de câteva ori, nu a putut s'o învingă. În alergarea mașinei ce deșteaptă împărăția pădurilor, și-se pare că, străns între munții înalți, vei ajunge în curând lângă prăpastii incrementale de veci în aceeași sălbătăciune de codri. Dar drumul se lărgeste încă de multe ori, și vezi plantații de pădure tinăre, revărsate pe coaste mai joase. Ci că a fost și pe acolo odată pădure ca lumea, dar Ciangăii le-a săcătuit cu totul, lăsând locurile pustii. — Ca pretutindenea unde se întemeiază acelea artificii ce se zic colonii, pentru lățirea nefirească a limbei ungurești, se pot vedea și aici aceleași rezultate. Dar cui îi pasă de relele ce le aduc acești picați din lună pământului și mai ales locuitorilor de baștină, dacă se poate întemeia un sat, fie și din colibi, unde răsună limba statului, și care se poate numi de-adreptul cu'n nume de pe pusta cea mare? Numai cât cu „aerul și pânea“ ungurească, ceea mai multe din sate se distramă așa de ingrabă după cum au fost întemeiate, și profitul va fi cel mult înmulțirea celor ce vântură țara.

Norii se coboară jos de tot și nu te lasă să vezi în depărtări. Vârfulurile mai înalte de munți se pierd în neguri, ce abia plutesc. O zare cenușie, și un văzduh sur deasupra pădurilor întunecate, pe cari numai rar trece

Obiceiuri rele.

— Reflexii. —

Îmi ieu voie a-mi spune și eu părerea în chestia binecuvântării căsătoriilor mixte și de cununarea fără pregătire.

Biserica noastră și în privința căsătoriilor mestecate s'a îngrijit de binele și mântuirea sufletelor fiilor săi. În actele și decretul conciliului provincial I. la titlul V. cap. IX. în detalii se dă instrucțiune cu privire la legile și disciplina bisericească, referitoare la căsătoriile mixte. Aici hotărât să spună, că „Unde nu să pot împedea căsătoriile neiertate între catolici și eretici sau schismatici, prealnceptii Pontifici Romani, cântând la trista condițiune a acelora, cari să încercă în astfel de căsătorii, și la mai marele bine al Bisericii au socotit, că se poate suferi numai cu asistența pasivă a parohului, carea s'au îndatnat a o permite în contragerea matrimoniilor mixte, cu observarea condițiilor și cu dispensarea lor. Dară binecuvântarea preoțească și alte rituri, ceremonii bisericești *nici odată* nu le-au admis în astfel de căsătorii, ma încă au declarat totdeauna și constant, că trebuie a să reținească dela ori-ce ceremonie sacră“ Binecuvântarea căsătoriilor mixte, prin urmare nici sub un pretext nu să permite! Prin asistența pasivă parohul e numai martor unei căsătorii neiertate. El nici nu zice, nici nu face nimic, prin ce ar aproba căsătoria aceasta. Nu astfel stă însă lucrul cu binecuvântarea! Aici dânsul conlucra la păcatul altuia și aprobă cununarea neiertată, atât în numele său, cât și a bisericii sale, prin aceea, că o binecuvântă. Și apoi: „Fiind-că ce din sine e rău și păcat, nu să poate admite nici pentru împedecarea relelor mai mari, nici pentru promovarea ori-căror bunuri.“

Că în părțile arădane, dar mai ales bănuțene, căsătoriile mixte sunt lucruri de toate zilele, și că sponsii primesc sf. Taină a cununiei fără pregătire creștinească — asta-i fapt! Dar, că astfel de obiceiuri, ce în sine e rău — nu trebuie spriginit, ci estirpat și nimicuit cu totul din popor, asta încă-i fapt! E drept, că poporul dedată odată cu obiceiuri rele, cu greu îl poți aduce la rezon! Îți trebuie timp și paciință de fer până îl poți desvâța de o greșală, cu care s'a obicinuit acum de o vreme mai lungă. Cu multă precauțiune și cu o deosebită prudență pastorală, îți succede cu vreme a-l readuce la adevăr. Poporului îi trebuiește lumină. Predica și catechizarea astfel trebuiește întocmite, încât poporul să nu ducă lipsă în cele ale credinței. Prin o catechizare bună mult să poate dobândi. Dacă omul ca băiat a auzit și învățat în școală despre adevărurile credinței și dacă mai târziu în Biserică iarăși aude vorbindu-se despre aceste învățături sfinte, cu greu abandonează calea cea adevărată. Un credincios astfel crescut ne dă garanță, că sau nu va lacheia căsătorie mixtă nici odată, sau dacă să va și hotări la așa ceva, barăm el și pruncii lui vor rămânea în unire cu biserica, la sinul căreia a crescut. Datorința noastră a preoților așadar este a lumina poporul, și luminând, a pune stavilă căsătoriilor mestecate. Și aceasta să o facem cu atât mai vârtos, căci spre această datorință sfântă avem și cu strictețată ni-se impune prin cuvintele: „De aceea e de lipsă, că parohii să îndemne pe credincioși, că voină să contragă căsătorii mixte neiertate, să cumpănească bine, cât de mare nedreptate fac ei Preainaltului Dumnezeu, și cât de crudel să poartă față de sine și de pruncii fitori, când să pun pe sine și pe fii în periclu de a rătăci. Mai departe parohii

vr'un sui de lumină ce scapă dela soarele înghițit grabnic de năvălele mâniașe, ce se pun, neînduplecați în fața frumșetilor ce am putea să gustăm.

Nici nu bagi sama de urei ori ba până la Predeal. Dacă sunt unii mai fricoși, — se 'nțelege cari n'au trecut nici odată granița — încă de departe se 'ndeletnicesc cu pusul deoparte a unor mărunțișuri. Se auzi o glumă ce va fi făcut pe multe doamne să devie nervoase: Toiletele noi nu-i permis să treacă dincolo, decât pentru un preț mare. — ori să fie îmbrăcate.

Dar, vezi bine, la vamă e cu mult mai mare învălmășală, decât să se cerceteze așa ceva. Destulă 'ndesuială până să treci cu vizitarea biletului de trecere pe la cele două „vâmi“. Un domn voluminos după ce scapă, zise foarte năcăjit: „Dacă și prin vâmile din văzduh treci așa de greu, mai bine să merg fără vâmi în iad“. — Să vede că dlui nu s'a inseris nici pe un semestru la universitatea din Pesta de pildă, să vadă acolo opintiri și ghionturi.

Cea dintâi surpriză din Predeal, pân'a nu ieși din gară, a fost niște struguri măsurate cu francul. Cineva a zis: banii românești cât îi schimb, nu-i mai ai. Leii tot mai merg, dar bannotele de-un alb spălătăcit, ea ochii săsoicilor de pe la noi, — și jucăreele de cusutor par'că, ce-s bani mai mărunți, nu plac de loc.

De-afară vezi numai bine minunata poziție a acestui loc de graniță, cu pădurile, cu munții ce se rup par'că înspre poale, cu podeele ca niște poeni, cu casele noue aproape toate, ori că par noue. Tot păcatul e, că-i zarea mohorâtă și nu vezi nici a miia parte din splendoarea frumșetilor, ce se revărsă

în toate părțile, ea și când ar curge în jos spre poale și totuși stau neclintite. Într'o zi senină să fii aici.

S'a zăbovit cât a fost de lipsă ca să se scoată bilete până la București. În urmă fugi repetindu-se în codra flueratul răgușit și aspru a locomotivei din România, ce aveă să târăie până la București tot vagoanele noastre de acasă.

Fără să observi cum și când suntem în România. Din șirul de vagoane se aud urale, în inimi crește par'că acelaș avânt acum, care pornește din inimi cântarea deșteptării. Cea mai bună impresie e acum după ce se gată cântecul: toți fac și se silie cu o nimitoare stăruință să vadă tot, tot ce se poate zări prin ferestrele unui vagon. Mulți nu vor fi fost dela Brașov spre Predeal, și totuși până aci, puțini au fost cari să fi voit să vadă ceva. Se vede pen-trucă era țara noastră. Acum deodată s'au făcut cu toții numai ochi.

(Va urma.)

Cărți postale ilustrate,
cu vederi din Blaj.

Bucata 6 fileri. — Suta 5 cor. franco.

sunt de a să îndemna și a să astringe, ca să vegheze cu sirguintă și diligență peste turma sa, și îndată ce ar fi aflat, că sunt tineri sau vergure, cari ar vrea să contragă cu schismatici astfel de căsătorii mixte neiertate. *să-i învețe* pe aceia și pe părinții lor învățăturile cele mântuitoare, neintrelăsând nimic, prin ce i-ar putea abate dela călcarea preceptelor lui Dumnezeu și a Bisericii."

Însă dacă nu să poate împedece nici decum încheiere astorfel de căsătorii, și dacă nu să poate câștiga nici barăm garanța pe partea bisericeii catolice despre creșterea tuturor pruncilor în religia catolică, atunci puțină nădejde este, că partea catolică, care încheie căsătorie mixtă să rămână cu credința față de biserică sa. Aici binecuvântarea preotului puțin ajută! Și de altminterlea binecuvântarea nu e parte necesară a sacramentului căsătoriei. S. Taină a căsătoriei e validă și fără binecuvântare. Așadară asistența pasivă a parohului e îndestulitoare, încât o căsătorie să fie validă. Și apoi bine trebuie a grijă: „Că nu e a să considera numai disciplina bisericească, carea a putut să se schimbe după condițiunea lucrurilor, locurilor și timpurilor, și carea câte-odată trebuie și schimbată, unde așa cere mântuirea sufletelor și folosul mai mare al Bisericii; ci pe lângă aceea trebuie avut înaintea ochilor totdeauna, carea este învățătura inviolabilă a Bisericii însăși, și cari sunt preceptele legii naturale și dumnezeiești; că nu cumva pe când ne nisum a depărta relele și pericolele grele și sigure, să provocăm altele mai grele și să ne mestecăm în păcate învederate."

Prin urmare bine trebuie socotit lucrul, când e vorbă de căsătoriile mixte. Nizuin-du-ne a face bine, să nu-l facem acela în detrimentul legii naturale și dumnezeiești și în contra învățaturii Bisericii noastre. Să fim în toate cu precauțiune. Și dacă pe lângă toate nizuințele noastre, încheiere astorfel de căsătorii nu să poate împedece, și dacă s'au încheiat deja, atunci pecum foarte potrivit spune Dl —f— „preotul are de a sili, să dobândească trei lucruri: devotarea unui simț de iubire față de religia catolică în soțul calvin, o dispunere la indulgență față de soțul catolic, ca acela să-și poată exercia liber religia și să țină un contact cu partea catolică, încât în ori-ce împrejurări, să i-se adreseze cu încredere, ca unui părinte iubit." La dobândirea cărora însă după modesta mea părere nu e neîncunjurat de lipsă binecuvântarea căsătoriei mixte din partea preotului catolic. Să spun un caz. În o parohie din apropiere s'a întâmplat, că un acatolic s'a căsătorit cu o gr.-cat. Actul enunției a decurs în biserică gr.-cat. După sfârșitul ceremoniei bisericești acatolicului i-a plesnit în minte, că ar fi bine, să ceară el binecuvântare și dela preotul acatolic. Din motivul unei solemnități mai mari, au mers deci și la părintele acatolic să le binecuvinte pașul acesta de mare însemnătate a căsătoriei lor.

Pe cum vedem dar, ori binecuvântă preotul catolic căsătoria lor, ori nu, cel calvin e gata în tot momentul a le împărți binecuvântări. Și apoi eu cred, că cu binecuvântările și cu svârcolirile lor zădarnice, nu multă ispravă vor face în inimile bine instruite în de ale credinței. La una însă totdeauna să fim cu luare aminte! Dacă

partea catolică a îndrăznit a încheia căsătorie înaintea preotului acatolic, nici trebuie a tracta cu el mai dur de aci încolo, nici trebuie părăsit cu totul, ci a fi cu iubire față de el și a sili într'acolo, spre a-l convinge despre greșala, ce a făcut, a-l face atent cu toată dragostea la datorințele lui de a-și crește pruncii în religia catolică. Și astfel dacă în toate afacerile noastre, conduși de o iubire sfântă vom încra, atunci osteneala noastră de bună seamă va fi încoronată cu succes. — Dumnezeu să ne ajute!

Ioan Turdean
preot gr.-cat.

Un fapt revoltător. — Ni-se împărtășește un fapt, merit să revoalte sentimentul ori-cărui om de bine. Nu ne face plăcere de loc să înregistrăm astfel de încruri, dar suntem constrânși la aceasta, chiar de aceia, cari strigă în gura mare contra „unițiilor", și cearcă să arete căptin sfânta unire s'a cam stâns în noi sentimentul dragostei de neam.

Iată ce ni-se raportează:

„Onorată Redacțiune! La 8 ert. a repausat în Lugoj vrednicul bărbat Dr. Iacob Major, despre care „Drapelul" scrie următoarele: „Deplâns este nu numai de familia și rudeniile sale, nu numai de corpul oficialilor orașenești, nu numai de colegii săi medici, nu numai de societatea românească din Lugoj, care a pierdut în el pe unul din cei mai vrednici fruntași; ci de întreaga societate din Lugoj, fără deosebire de poziție socială, neam și confesiune."

„Înmormântarea mult regretatului s'a făcut cu mare solemnitate în 10 ert. săvârșindu-se prohodul de către P. S. S. Episcopul Dr. Vasile Hosu; apoi osămintele s'au transportat la Comloșul-mare, spre a fi așezate spre vecinică odihnă în cripta familiară a Doamnei văd. Silvia Major, soției sale, fca fostului preot gr.-or. Bogdan.

„Dar cel ce în viață a fost omul păcii, cel-ce și-a știut câștiga prin bunătatea și nobleța inimei sale iubirea tuturor, nu s'a putut bucura de pace, nu s'a învrednicit de respectul și pietatea datorită rămășițelor pământești în cele din urmă momente a petrecerii sale pe pământ.

„Nu, căci s'au aflat, s'au putut afla oameni, cari împinși de urgisita patimă a urei și de a pismeii reutate, în contra legii dragostei frățești, împotriva legilor statului, au călcat ori-ce lege a bunului simț, a cinstei datorite repausărilor și a datorinței creștinești de a mângăia pe cei ce zdrobiți de durere petrec la mormânt pe cel mai iubit al lor.

„Asemenea oameni au fost câți-va membrii ai comitetului parohial gr.-or. din Comloșul-mare, în frunte cu Mihai Păcățanu. Aceștia din simplul motiv, că repausatul Dr. Iacob Major a fost greco-catolic, nu au voit să lase a fi așezat în frumoasa criptă, ridicată de curând de către Dl Emil Bogdan, în cimiteriul gr.-or. A fost de lipsă deci, să se recurgă la Episcopul dela Arad și la Ministerul de interne, ca să se înfrângă cerbicia și fanatismul acelor indivizi plini de ură și de răutate. Și chiar și după permisiunea primită dela amintitele autorități, pentru a încunjura scandalul, cu care amenințau păcătoșii de ei, a trebuit,

ca preoții gr.-cat. să facă slujba prohodului prescrisă la ușa cimiteriului, asistați de patru jandarmi, iar după terminarea slujbei, să se depărteze, nefiindu-le permisă intrarea în cimiter, iar coșciugul să fie așezat în criptă sub scutul baionetelor.

„Acesta este cazul revoltător, ca și care altul nu mi-s'a dar, să văd în viață, și pe care cred, că ori-ce Român îl va osândi fără de cruțare, și pe cum merită o asemenea faptă de ticăloasă ură și barbară intoleranță. — Dr. Iacob Radu, vicar foraneu."

Tot în această afacere primim următoarele șire:

„Azi am petrecut la mormânt pe Dr. Iacob Major, fost medic al orașului Lugoj, unul dintre cei ce în anul 1876 a absolvat gimnaziul și a depus maturitatea în Blaj. Om mai mult a faptei, decât a vorbeii, născut din părinți economi, curând rămas orfan, crescut în modestie, când Dumnezeu i-a ajutat să aibă, s'a făcut ajutorul lipsiților, binefăcătorul năcăjiților, și sprijinitor al întreprinderilor culturale. Ca fiu din părinți greco-catolici și crescut în religia gr.-cat, a fost cu trup, cu suflet adict al bisericii sale, gata ori când a o apăra, dar ca român n'a făcut deosebire între unit și neunit, do-vadă, stima și pietatea cetățenilor din Lugoj, cu ocaziunea înmormântării lui. Cu toate acestea cu regret trebuie să fac pomenire de purtarea fraților români greco-orientali din Comloșul-mare.

„Familia Bogdan, la care a aparținut Dr. Iacob Major ca ginere, este din Comloșul-mare, și aci are o pompoasă criptă familiară în care s'a așezat și rămășițele pământești ale regretatului doctor. Greco-orientalii din respect către familia Bogdan, la început au lăsat să tragă elopotele și la ei, a doua zi însă le-au sistat, apoi s'a conchelat comitetul parohial și s'a hotărât că odată cu capul să nu lase a fi astrucat în cimiteriul gr.-or. — și dacă n'ar fi intervenit prudența Episcopului dela Arad, și dacă n'ar fi stăluicit bajonetele gendarmilor. — scandalul nici că se evita.

„Aceste toate s'au întâmplat la agitarea luminătorilor poporului, la anul una miie nouă sute șase dela nașterea Mântuitorului Ius Hristos, și e bine să se noteze această faptă de atâta intoleranță respingătoare, ca să se știe cine propagă ura între frații de acelaș neam!"

Din partea noastră nu mai adaugem nimica. Cuvântul îl au confrății dela Arad și Sibiu.

Regularea salarelor. — Ministeriul cel nou așa să vede, că voiește să facă o îmbunătățire radicală, cu privire la salarizarea tuturor oficialților atât de stat, cât și a celor confesionali. Numai de câteva zile s'a notificat Consistoriului nostru statutul nou despre regularea salarelor profesorilor dela școalele civile, comerciale și superioare de fete, și astăzi un nou regulament de salarizare așteaptă hotărîrea Preaveneratului Conzistor. Este regulamentul, despre întregirea salarelor profesorilor dela școalele medii, pe cari ministrii li declară de factori egali cu cei dela stat, și voiește a le întregi salariul până la suma aceea, pe care o primesc cei dela stat.

Liberalitatea față de confesiuni vrea să și-o arete acest minister prin aceea, că în schimbul ajutorului, ce oferă. — poate numai de o cam dată. — nu cere nimic. Poate că la schimbarea aceasta de tactică a contribuit mult și rolul deputaților noștri naționaliști, cari au învinuit guvernul, că pentru scopuri culturale de ale naționalităților nu ia în budget nici un filer. Guvernul vrea să facă prin aceasta un început, promițând, că începând cu anul 1908. vor primi și învățătorii școlilor confesionale o întregire de salariu din visteria statului, care să corepondeze salariului învățătorilor de stat.

Nu știm încă, ce poziție se va lua din partea susținătorilor școlilor noastre față cu acest ofert al actualului guvern. Știm însă, că poziția lor e foarte dificilă. De o parte stă congrua preoțimei neamite, ajutorul de stat al preoțimei noastre, care an de an crește tot mai mult, până ce se va regula și la noi congrua, ajutoarele date celorlalte confesiuni din patrie, iar de alta profesorii noștri, cari cer să fie trecuți și ei în șirul colegilor lor dela școlile de stat, și lângă ei sărăcia fondurilor noastre. Că ce va fi după toate acestea în venitor, e greu de găcit de o cam dată. Dar că actualul guvern. ar avea singur intenția curată de a ajuta, fără să aștepte ceva, nu ne prea vine la socoteală, să o credem. În totul cazul tăria noastră de caracter se va pune la grea încercare.

Congregațiunea comitatului Albei-inferioare.

— Raport special. —

În 15 Octombrie a. c. a avut loc congregația de toamnă a comitatului nostru. A fost prima adunare comitatensă din era porclită nouă. Faptul, că adunarea era să fie condusă de noul comite baronul Kemény Árpád, a adunat multă lume în spațioasa sală a casei comitatului. Membrii magiari au fost aproape toți de față; mai ales s'au prezentat aderenții partidului kossuthist, cari dela venirea la cârmă a noului comite paradează pe toată linia și țin să străbată și să ocupe locurile liberalilor. Adunarea a fost deschisă la oarele 9^{1/2} de comitele br. Kemény, cu o scurtă alocuție. La ordinea zilei e un program cu 130 puncte. Dintre membrii români sunt de față: Dr. I. Marcu, canonic, Dr. Iuliu Maniu, deputat, Aurel C. Domaș, Gavril Precup, Dr. Ioan Rațiu, George Vancea, toți din Blaj. Ioan Păcurar, preot în Tŭr, Rubin Pația, adv. în Alba-Iulia. Ioan Magde, preot în Drâmbariu, Ioan Popa, preot în Cergăul-mare, Isaia Popa, preot în Ocna-Sibiului, Vincentiu Orăsan, preot în Sânjacob, Nicolae Florescu, proprietar în Ighiu și Ștefan Crișan, primar în Teuș, apoi afară de aceștia vre-o doi-trei notari români. Nu avem cuvinte de a taxa nepăsarea, ce stăpânește pătura intelectuală a comitatului nostru.

De atâtea ori ne-am exprimat indignarea, că domnii noștri nu-și fac datorința; de atâtea ori s'au spus perderile mari, ce le are obstea și singuraticii din cauza nepăsării noastre. Vedem cu ochii, cum suntem scoși din toate și totuși nu ne mișcăm, nu venim acolo, unde suntem în drept, să cerem dreptate. Mai ales în programul congregației actuale, punctele cari taie în interesele noastre cardinali, ar fi putut servi de îndemn domnilor membrii români, să facă atâtea jertfa și pentru cauza mare a poporului, din a cărui sudoare ne dominăm cu toții. Până când din 80 membrii români, ne vom prezenta câte 10—20, să nu ne aș-

teptăm la mai bine. Unde sunt advocații noștri? și unde sunt mai ales membrii din A.-Iulia cu comunicația așa de potrivită? Dela advocații noștri suntem în drept, să așteptăm jertfa cea mai mare, când e vorba de apărarea drepturilor poporului nostru. Să sperăm, că în viitor va fi mai bine. Să sperăm, că proxima adunare ne va găsi organizați și pe unul fie-care la locul său.

Adunarea generală s'a început cu referadele prim-notarului comitatens. referitor la arunciri, pe cari măritii domni le-au primit cu toții, afară de membrii români. Toate punctele au trecut limpede, până la punctul 52. unde era vorba de recursul, dat de Caian George și soții, contra alegerii notarului dela Tŭr.

Comisiunea permanentă, din motive foarte puțin convingătoare, a propus respingerea recursului. La aceasta s'a ridicat prof. G. Precup și în limba românească a susținut temeinicia recursului, dovedind cu acte, că individul ales, de câți-va străini nu e vrednic să steie ca notar în comunele respective, având un trecut pătat și nepotrivit cu oficiul, ce-l ocupă. Deputatul naționalist Dr. Iuliu Maniu, a început românește, apoi ca să fie înțeles într-o toată, și-a continuat vorbirea în ungurește. Dl Maniu în vorbirea sa, a apărut recursul cu argumente puternice, arătând, că în comitatul nostru e domnie de rasă, și că românii nu pot ajunge nici notari. Sângele rece și siguranța în vorbă a d-lui Maniu, a atras atenția auditorului, cari — deși le spunea oarșană, — l-au ascultat cu multă atențiune. Felul cum a vestețit șovinismul celor dela comitat, a impus și membrilor străini. Punându-să la vot propunerea comitetului permanent prin seculare, chiar și dintre străini, mulți nu s'au ridicat.

Hotărârea a trei comune românești de a să ajută din averea comunală bisericile, a fost respinsă.

Ne-a nimit și ni-am scandalizat de preoții catolici, cari au votat contra. În șovinismul lor, nu vreau să mai știe, că și noi avem un Dumnezeu. Bieților români nu li-să permite din avutul lor, nici să-și ajutozeze biserică; de ar fi vre-un Kultur-egylet sau altă instituție, fără confesiune, de bună samă li-s'ar încuviința fără multă vorbă.

Discuția cea mai interesantă s'a început, când s'au referit rescriptul comitatului Nyitra cu privire la agitările presei naționaliste, apoi la rescriptele comitatului Timiș și Saros, în cauza înfrânării agitațiilor naționaliste. În chestia libertății presei, a luat cuvântul prof. Dr. Rațiu, zicând în românește, că să bucură și să alăsture la mișcarea pornită pentru libertatea presei, nu mai cât aceea libertate să fie deopotrivă pentru toți. Până acuma pușcăriile de stat au fost pline numai cu gazetari români, și când au fost achitați de procurori, au fost numai pentru aceea, ca în scurt timp să fie închiși iarăși și cu pedepse mai mari. Tot în chestia presei, vorbește canonicul Dr. Isidor Marcu, arătând că presa românească nu agită, ci cea magiară; nu e de părerea, să se roage casa țării, pentru crearea de noi legi, de oarece guvernul și altcum dispune de destule mijloace de înfrânare, când e vorba de naționalități.

Dr. Rațiu la agitațiile naționaliste, ține o vorbire mai lungă în limba magiară, în care arată, că Românilor le place și aprobă însuflețirea fraților magiari pentru eroii trecutului și preamărirea lor; dar, nu să știe îndestul mira, pentru-ce nu ni-să da voie și nouă Românilor, să preamărim pe eroii noștri. Astfel stăpânirea magiară a confiscat banii adunați de români, pentru monumentul lui Iancu, care a luptat ca și Rakoczy, pentru libertate, și pe care chiar un scriitor magiar îl prezintă, ca pe un erou epic. Protestează în numele românilor din cercul Bărabant contra hotărârilor, cari ar avea de scop înfrângerea libertății naționaliste. Și să provoacă la cuvintele, cu cari noul comite suprem a întimpinat depu-

tația clerului gr-cat., când a zis, că familia Kemény 400 ani a ținut la principiile sale, respectând pe ale altora; așteaptă și dela actualul comite, să guverneze în înțelesul acestor tradiții familiare.

Din partea magiariilor ia în apărare propunerea comisiunii permanente prof. Fogarasi, șeful kossuthiștilor din Aiud. Dsa e supărat foc, cum de-și arogă românii în această țară drepturi în stat și contestă, că ar avea un trecut de 18 veacuri pe acestea plaiuri, să provoacă la Moldovan Gergely și spune, că numai scrisesele lui sunt adevărate. Vrea înfrățirea cu românii, dar vorba veche, dacă toți vom ținti la ridicarea statului unitar magiar.

Pe Iancu nu-l recunoaște de erou ca pe un Rakoczy, și își exprimă indignarea, că Blajul pe Axente i-a înmormântat ca pe un martir național. Aberațiunile istorice și espectorările șoviniste alui Fogarasi au fost întrerupte de membrii români; iar la urmă bătrânul avocat Pația, îi reflectează d-lui Fogarasi, să învețe istoria, și atunci va vedea, că Românii de 18 veacuri au fost pe acestea plaiuri. Aici i-au găsit magiarii și au trăit împreună. De nu erau Românii aici, poate nici magiarii nu erau pe lume.

Tot în congregația de astăzi s'a ales pe un nou period de 5 ani comitetul permanent. Până acuma am avut și noi un singur membru român, pe canonicul Dr. Marcu. La alegerea actuală, iubiiții noștri guvernanți au găsit cu minte să-l deie afară pe motivul scos din ultimul număr a foaiei „Alsó-Fehér“, că anume canonicul Dr. Marcu ar fi avut un rol de căpetenie la înmormântarea bătrânului Axente din Blaj. Iată reșonul! Dl Fogarasi și soții nu încep de Axente nici după moarte. Dlor ca oameni cu carte, ar trebui să știe, că cele ce să petrec în războaie civile, nu să pun la răvaș; ar trebui să știe, că în războaie civile nime, nici chiar Aiudul, nu-i cruțat, pildă e revoluția franceză, unde frații au săvârșit asupra fraților cele mai mari cruzimi, și cu toate acestea urmașii li lasă în pace. Românii acestui comitat n'au încrestat cruzimile Săcuilor din 48, pentru-că știu, că atunci a fost revoluție. În chipul acesta nu ne vom înțelege nici când. Cinstea și omenia pretindea, că dacă nu Dr. Marcu, atunci alt român, să ajungă în comitetul permanent. Doar suntem 90% în acest comitat; doar noi românii ducem povara și plătim aruncurile. Fie siguri domnii de Alsó-Fehér, că atâtea merite, câte are contele Teleki Árvéd pentru națiune, va fi având și Dr. Marcu pentru patrie. Sfruntarea aceasta ni-a indignat până în suflet. Fie siguri domnii kossuthiști, că cu astfel de tactică, prietini acestei țări vor scădea zilnic.

Asfel a decurs prima adunare comitatensă din era nouă. Pașirea românilor a fost demnă și parlamentară, oratorii kossuthist însă a depășit marginile parlamentarismului. Concluziunea e, să ne organizăm și să luptăm în toate chipurile pentru validarea drepturilor, garantate prin lege.

Rap.

Convocare.

În senzul §. 23. din statute, prin aceasta se convoacă

adunarea generală

a „Reuniunii învățătorilor români gr-cat. din ținutul Lugojului“, la Oravița, pe zilele 11 și 12 Nov. n. a. c. cu următoarea

Ordine de zi:

Sedința I.

Duminecă, în 11 Nov. a. m.

1. Celebrarea s. liturgii împreună cu invocarea Spiritului Sânt, în biserică

gr-cat. locală la 9 oare. (În sensul Regulamentului §. 5.) este mult de dorit, ca la s. liturgie să se împărtășească toți membrii Reuniunii cu s. taină a cuminecturii, prin ce se va da exemplu bun poporului credincios.

2. După săvârșirea s. liturgii, deschiderea adunării generale.

3. Constatarea membrilor prezenți.

4. Raportul comisiunilor centrale.

5. Alegerea comisiunilor pentru: a) examinarea raportului general; b) censurarea rațiunilor de 1905 și a proiectului de buget pe 1907; c) raportul bibliotecarului; d) înscrierea membrilor și încasarea taxelor.

6. Propunerea temei practice: „Ioan Corvin de Husyad” de dl Ioan Biron, vice-președintele Reuniunii, eventual o altă temă din Geografie de dl învățător Ioan Bogdan din Oravita.

7. Prânz comun.

Sedința II.

Duminecă, în 11 Nov. la 3 oare d. a.

1. Citirea disertației: „Demnitatea numelui învățătoresc” de Nicolau Lugoșan. Învățător în Parța.

2. Propunerea uneia din temele practice censurate și admise pentru adunarea generală.

3. Critica peste temele propuse.

Sedința III.

Luni, în 12 Nov. a. m.

1. Raportul comisiunilor esmise din I-a sedință.

2. Votarea bugetului pentru 1907.

3. Votarea ajutoriunii stipendial, pentru care este scris concurs.

4. Eventuale propuneri.

5. Designarea comisiunii pentru verificarea procesului verbal adunării generale.

6. Determinarea locului pentru adunarea generală viitoare.

7. Închiderea adunării generale.

Lugoș, la 14 Octobrie 1906.

Ioan Boros
prezidentul reu.

Ioan Ienea
notarul reuniunii.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Cu bucurie vin a face dare de seamă și mulțămită publică pentru a doua colecție, din America-de-nord, inițiată de vrednicul de stimă, Sp. D. Iacob Popeneciu, primctor al bisericii noastre. Colecția s'a făcut prin un nepot a D-sale Samoilă Popeneciu, și au contribuit: Samoilă Popeneciu 25 cor., Ion Popeneciu, Sasu 5 cor., Ion George Comaniciu 5 cor. toți din Veneția-inf. Mateiu George 2 cor. 50 fil. Simion Dancu 1 cor. 25 fil., Nicolae Neagu 1 cor. 25 fil., Ion Ștefan 1 cor. 25 fil., Ioan I. Șandru 1 cor. 25 fil., Dionisie Grapa 2 cor. 50 fil. toți din Vistea-inferioară. Ion Jurca, 1 cor. 25 fil., Elisabeta N. Moilea 1 cor. 25 fil., Margalina Filip 1 cor. 25 fil. toți din Drăguș. Ioan Costea 1 cor. 25 fil., George Bolovan 1 cor. 25 fil., Ioan Oprea 1 cor. 25 fil., Nechita Lelut 2 cor. 50 fil. toți din Besimbac. Petru Mărginean. Aiud 1 cor. 25 fil. Bucur Comanița 2 cor. 50 fil., Ioan Negrea 2 cor. 50 fil., Machidon Urdea 2 cor. 50 fil., Ioan Pop 1 cor. 25 fil., Ioan Clement 1 cor. 25 fil., Ioan Stan Pop 1 cor. 25 fil., George Aiduca 2 cor. 50 fil., Achim Bârsan 2 cor. 50 fil., Avram Urdea 2 cor. 50 fil., Iacob Marcu 1 cor. 25 fil., Iacob Boer 1 cor. 25 fil. toți din Grid. Mateiu Gurlea, Ucea-inf. 1 cor. 25 fil., Nicolae Balteș 1 cor. 25 fil., Ana Balteș 1 cor. 25 fil. din Racovița. Ioan Dancu, Brad 2 cor. 50 fil. Achim Tatn, Casolt 1 cor. 25 fil. Mihail Valean, Cristian 2 cor. 50 fil. Ioan Comșa 1 cor. 25 fil., Ilie Opreș 1 cor., Ilie Boișan 50 fil. din Bungard. Achim Cloșdorfean. Zoltar 1 cor. 25 fil. Zosim Dita, Feleag 1 cor. 25 fil.,

Ilie Cloșdorfean 1 cor. 25 fil. din Ibașfalău. Ion Visalom 2 cor. 50 fil., Alexandru David 1 cor. 50 fil. Savu Boanderiu 2 cor. 50 fil., Ioan Gravn 1 cor. 25 fil., Valete Iosif 1 cor. 25 fil., Corpani Lázár 1 cor. 25 fil., Marisi Martincer 1 cor. 25 fil. toți din Noul-român. Simion Stanuleț 2 cor. 50 fil., Iulia Stanuleț 1 cor. 25 fil. din Săsăus. Sant Acilt 1 cor. 25 fil., Pojori Acilt 1 cor. 25 fil. italieni. Nicolae Coman 1 cor. 25 fil., Crucian Coman 2 cor. 50 fil., Miron Coman 2 cor. 50 fil. din Roșia-săs. Petru Benehea 1 cor. 25 fil., Petru Micu 1 cor. 25 fil. din Cornățel. Alexandru Frâncu, Porumbacu-sup. 2 cor. 50 fil., Toma Jaru, Fofeldea 1 cor. 25 fil. Pentru contribuții s'a făcut rugăciuni publice în sf. biserică, ca Dumnezeu să-i reîntoarcă sănătoși acasă; iar pe această cale primească cele mai sincere mulțămite. Mulțămesc din inimă și Sp. Domn Iacob Popeneciu, primpretore în pens., Dumnezeu să-i lungească zilele, ca să poată și mai departe lucra pentru biserică noastră, căci puțini sunt laicii, cărora să le fie la inimă binele și interesul bisericii. Veneția-inf., în 14 Septembrie 1906. — *Emilian Aldea*, adm. parohial.

Știri personale. Calătoria I. P. S. Sale Mitropolitului spre Roma, după-cum suntem informați, a fost din cele mai plăcute și frumoase. După un drum de două săptămâni, cercetând orașele mai mari și de însemnătate, percurgând romantica Elveție de-a lungul, a sosit în 13 crt. în eterna cetate. Plecând dela reședința în 30 Sept. a stat în Budapesta 3 zile, făcând vizite la Ministrul de culte; de acolo a mers la Viena, unde a fost primit în audiență de Em. Sa Nantini apostolic. A trecut apoi prin Graz, cercetând pe Arhiepiscopul de acolo, prin Marburg și Franzensfeste a ajuns în Innsbruck. Calătorind mai departe, favorizat de un timp admirabil, din Luzern în Elveția, urcând vârful Rigi-Kulm din Alpi au ajuns în Einsiedeln, vestitul loc de peregrinaj, și atinșând marginele apusene ale Elveției, au ajuns la Milano. De acolo după o parșă de 1½ zi, plecând prin Genua, ajunse la Firenze, iar în 12 crt. d. a. la Roma, leagănul neamului și credinței noastre. În cetatea eternă Escel. Sa se va prezenta la prefectul Propagandei, spre a face raportul prescriș despre starea arhidiecezei în cei 5 ani din urmă, apoi la Sfinția Sa Papa Piu X. — Sperăm, că peste câte-va zile se va reîntoarce acasă. Dumnezeu să-l aducă în pace! — După ultimele informații, Escel. Sa I. P. S. Dl Mitropolit Victor Mihályi, a fost primit de Sf. Sa Papa Piu, Mercuri în 17 crt. la 11 oare a. m. în audiență privată. Într'alte Escel. Sa a vizitat în Roma și mormântul Marelui Episcop și Martir al bisericii noastre și a neamului românesc: Ioan Inocențiu Klein.

Știri literare. Am primit zilele uitime următoarele scrieri: „*Analele Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramurăș 1860—1905.*” scrise de vicariul Tit Bud, vice-pres. Asociațiunii. Un frumos volum de 260 pag. — *Mitropolitul Sava II. Brancovici (1656—1680)* de V. Mangra, Arad 1906. Un studiu de polemică cu Dr. Bunea și N. Iorga. — *Odele lui Q. Horatius Flaccus*, traduse de Gavril Pop. canonic. fasc. III. preț 40 bani, text latin și român cu numeroase și prețioase interpretări.

Prima rânduneală pe acest timp e „*Călimdarul Poporului*” pe 1907, preț 40 fil. Articoli literari de Silv. Moldovan, Goga, Cosmovici, ș. a.

Dela expoziție. Deși se vestește că la 15 Nov. n. se va închide expoziția, totuși mereu se anunță grupe de excursioniști din toate părțile: dela Arad, Bistrița, Maramurăș și de airea. Săptămâna trecută a fost la București un mare grup de români din țara Bârsei. — La închiderea vor fi frumoase solemnități, la cari va lua parte și familia regală.

Convocare. Despărțământul „*Făgăraș*” al Reuniunii învățătorilor din Arhidieceza gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, conform

§-lui 21. din statute, își va țineă *adunarea de toamnă*, Duminecă la 4 Novembre n. a. c. în comuna Herșeni.

Necrolog. † *Ioan Barna*, preot deficiet, a repausat în Poiana Aiudului la 6 crt. în anul al 76. al etății.

Odihnească în pace!

Tabloul regelui Carol, 70 cm. înălțime, 52 cm. lățime. Preț 2 cor. — **Tabloul reginei Elisabeta**, 70 cm. înălțime, 52 cm. lățime. Preț 2 cor. — **Tabloul regelui Carol**, 55 cm. înălțime, 44 cm. lățime. Preț 1 cor. — Șerban Vodă Cantacuzino la încunjurarea Vienei de către Turci și Prezentarea steagului turcesc luat la Grivița de către batalionul II. de vânători, à 2 cor. 50 fil. — La comandă are să se acude și porto 10 eventual 20 fil. — Tablourile sunt executate foarte bine și frumos și sunt o adevărată podoabă pentru casă. — Se află de vânzare la: *Librăria seminarială*, — *Blaj*.

Proprietarilor de vie. Ca o vie să producă bine și osteneala ce o ai cu ea să-ți fie renumărată atarnă mult dela calitatea viței de vie, pecum și în cazul că pui viță nouă, să fi cu băgare de samă, de unde o ai și sub ce grijă a fost. Vița de vie pentru plantație, cum a fost și în vara trecută seceta mereu, trebuie să fi fost grijită și udată în continu. Una dintre cele mai bune școale de viță de vie și recunoscute de toți de o calitate excelentă este *prima colonie de altoi de vie de pe Târnava* a lui *Fr. Caspari din Mediaș*. Grijă ce să poartă pentru școala aceasta, să poată vedea din împrejurarea ca în vara trecută vițele de vie erau udade zilnic cu apă în cuant de 5 milioane de litre. Aceasta școală de viță de vie e o adevărată frumusețe. — Atragem atențiunea celor ce să ocupă cu vieritul, asupra acestei școale de altoi și să-și procure vița trebuincioasă cu toată încrederea.

Posta Redacțiunii.

„*Arina*”. La noi nu s'a subscris nici o acție și nici prospectul nu-l avem.

E. A. în V. Vă implinim bucurios voia, dar vă rugăm ca pe viitor, să le grupați după sume, să nu ocupe atâta spaț.

V. L. în S. Dorința v'o puteți satisface, căutând la descrierea sărbătorii din Mineu.

Alfius. Te rog trimite manuscrisul Dumineca.

O carte folositoare și indispensabilă pentru dirigentii de coruri, elevii seminariilor și toți amatorii de muzică este: „*Dicționar de muzică*” de T. Popovici, profesor de muzică la seminarul din Sibiu. Preț broș. K. 250, leg. K. 3.— Se capătă la librării și la autor pe lângă rambursă sau trimiterea banilor înainte. La comande de cel puțin 10 ex. de-odată direct dela autor, al zecelea exemplar e gratuit. (28) 2—3

Estrase din recenzii:

„*Luceafărul*”, Nr. 18/1905. ...Acest dicționar, prin întocmirea lui practică e destinat să fie orientator sigur, cumpătat și totuși larg, îndreptător cumințe referitor la nomenclatura muzicală și în toate cestiunile ce s'ating de domeniile cântării.

„*Tribuna*”, Nr. 177/1905. ...Dl Popovici și-a dat osteneala a atinge toate cestiunile de interes practice și a le tractă într'o formă ușoară și în înțeles. O importanță cuvenită a dat și muziciei românești în articolul cântec și joc, făcând o caracterizare generală și o împărțire a cântecelor naționale. De aceea dicționarul dlui Popovici îi recomand cu mare căldură celor interesați. (Din recenzia făcută de dl A. Sequens, profesor de muzică la Seminarul din Caransebeș).

„*Poporul Român*”, Nr. 73/1905. ...Toți acei cari cântă într'un cor ori într'o orhestră vor face bine dacă vor ceți cât de adeseori dicționarul dăului T. Popovici....

„*Junimea Literară*” din Suceava, Nr. 3/1906. ...Literatura muzicală română s'a îmbogățit cu o cârtică prețioasă intitulată „*Dicționar de muzică*”, unicul op de felul acesta în limba română.... Definițiunile sunt peste tot bine derminate, precise, limpezii.... Cartea e instructivă și de mare folos, atât pentru artiști cât și diletanți.

„*Revista muzicală și teatrală*” din București, Nr. 13/1905. ...O carte interesantă și folositoare este „*Dicționarul de muzică*” de T. Popovici. Cuprinde explicarea terminilor tehnici de cari ne servim în muzică, tratează și câteva cestiuni istorice, dintre cari sunt foarte interesante cele privitoare la muzica românească populară și religioasă....

PARTE SCIENTIFICĂ-LITERARĂ.

Spiritismul.

(Continuare.)

Aceasta credință e și a bisericii greco-orientale. „Demoniul“, zice *Macarie Bulgakow*,¹⁾ „manifestă în totdeauna, pe cum și astăzi, inimicizia sa contra Creatorului, prin silințele sale spre a răsturna împărăția lui Dumnezeu pe pământ, puind în locu-i propria sa stăpânire și a-și atrage astfel din partea oamenilor o onoare, care se cuvine numai lui Dumnezeu“.....

„Iacă pentruce sfinții părinți și învățătorii bisericii afirmă că diavolul guvernă în lumea păgână; că înainte de venirea lui Iisus Hristos toate popoarele erau sub stăpânirea demonilor, toate templele ridicate demonilor, lor li-se înălțase toate altarele; pentru ei erau puși preoții, lor li-se ofereau sacrificii; că în idolii păgânești locuiau spirite rele, cari se bucurau de sângele și mirosul jertfelor, pe cum și de onorurile divine uzurpate; că amăgiu neamul omenesc prin ficțiunile preoților săi, prin misteriiile lor; oraculele, divinațiunile lor; și că chiar acum dela venirea lui Hristos, pe cum El (Hristos) este capul împărăției sale, a harului, al bisericii, de asemenea și diavolul este capul și conducătorul tuturor impioșilor, cari sunt devotați plăcerilor sale“.

II. Cum că agentul spiritist e diavolul se vede în locul al doilea și din unele *mărturisiri stoarse delu spirite*.

a) *Mărturisiri implicite*. Expuneam mai sus cazul unei fete de a lui Bénézet, întâmplat la începutul spiritismului, în 1854. Era vorba de o masă, carea dădea răspunsuri la întrebări. Dar fiindcă se săturaseră de spirit, fata lui Bénézet stropi masa cu apă sfințită. Atâta fu deajuns pentruca masa să se infurieze, să se trântescă, ca să se scurgă apa sfințită de pe ea, și apoi să se arunce jos peste balcon.²⁾ Și nota bene, Bénézet, pe cum arată Mirville,³⁾ la început nu voia să admită fenomenele spiritiste.

Un caz analog s'a întâmplat, tot pe timpul acela, 1853, cu un preot celebru din Paris, *L. Chevojon*, care a scris și un articol despre cele petrecute.⁴⁾ El (Chevojon) auzise dela mai mulți despre fenomenele spiritiste, pe atunci nouă în Europa; dar voia să le vadă în persoană. Fu introdus deci într'o familie, unde se practizau lucrurile acestea și ținură o ședință spiritistă. Erau vre-o 12 cu toții. Întrebându-se masa, ea dădea răspunsuri exacte. Atunci Chevojon puse pe masă un rozariu binecuvântat; și masa l-a aruncat jos. Prinseră de masă și o ținură, și puse din nou rozariul; masa însă s'a smâcit și a doborât rozariul din nou. Aceasta s'a întâmplat în 6 rânduri după o altă, până când a șaptea oară a aruncat rozariul în foc. — După două zile, preotul se duse din nou cu unii colegi, cari nu voiau să creadă, și cu un medic protestant. De astădată nu duse cu sine rozariu, ci o cruciuliță, pe carea totdeauna o purta la sine. Puse cruciulița pe masă, și masa o trânti jos. Ridicără masa dela padiment, (căci pe atunci se credea, că fenomenele spiritiste ar proveni dela electricitate), și puse cruciulița pe ea; masa însă se smâci și doborî din nou cruciulița. Lăsară masa, și apropiară acum cruciulița de ea, zicând să o sărute; masa însă se depărtă la distanță de un metru. De trei ori încercară lucrul acesta, dar totdeauna cu acelaș rezultat.

Un alt caz s'a petrecut cu *episcopul de Rennes*, publicat de Saveriu Pailloux.⁵⁾ Episcopul voia să studieze fenomenele spiritiste. Chemă deci pe vicarii generali și pe canonici în rezidența episcopescă, și aci întrebă o măsută despre martiriul unui misionar, carele fusese martirizat de curând. Episcopul avea la sine niște moaște de ale martirului. Întrebând măsuta despre patimile martirului, ea răspunde descriind toate amănuntele patimilor, pe cari

ei le cunoșteau din acte. Atunci zise episcopul: „Ca să știi acestea e de lipsă ca tu să fi drac. De aceea, dacă ești drac, îți dispun în numele lui Iisus Hristos celui răstignit, și îți impun să te sdrobești!“ Cât ce a rostit episcopul cuvintele, măsuta s'a ridicat numai decât dela padiment, și plecându-se s'a trântit jos de i-s'au rupt două picioare. Mai mult episcopul n'a mai umblat după fenomene spiritiste; era convins, că agentul spiritist e diavolul.

b) *Mărturisiri explicite*. *Dr. Paul Gibier*¹⁾ nu voia să creadă, că ar fi fenomene spiritiste. Mergând într'o seară la un prieten, la profesorul B., care se îndeletnicia cu spiritismul, acesta își puse în cap să convingă pe medicul Gibier despre adevărătatea fenomenelor spiritiste. De aceea se așezară la masa din refector și formară lanțul îndatinat, prin punerea mânilor. Masa încep să vorbească prin bătători. Vorbele ei însă erau necuviincioase; de aceea hotărî să întrerupă ședința. De-odată masa schimbă tonul, frazele erau altcum. Ei răsără, zicând, că acuma e un alt spirit, nu tot cel de mai înainte. Masa protestă: „E acelaș“. Întrebă deci, că „nu e el auctorul cuvintelor din urmă?“ Masa răspuse, că: „nu“. Cerură să le spună, că de unde le-a scos? Și masa răspuse, citând auctorul și numărul capului. Căutară auctorul, dar nu aflară nimica la locul citat; abia a treia oară le indică locul cum se cuvine, unde și aflară frazele acelea, aproape din cuvânt în cuvânt. Apoi întrebă să le spună că cine e? Și spiritul răspuse în versuri, că el e un diavol, dar pentru aceea se află în raiu împreună cu ingerii, pe cari îi mânjește cu murdăria sa.²⁾ Apoi îi ziseră, că de bună sama și cuvintele acestea le-a luat de undeva. „Satana a fost un drăculeț bun“, continuă Gibier, „ni-a spus, că el era satana lui Victor Hugo,³⁾ și că trebuia să se întoarcă în curând în raiu. Apoi și-a luat rămas bun, după datina diavolească, făcând masa să se închine, cătră unul fiecare din noi“.

A doua mărturisire fie dela *F. de Sauley*, membru al academiei franceze. El la început nu voia să creadă în fenomenele spiritiste, mai târziu însă se convinsese în persoană. Se convinsese chiar și despre aceea, că agentul spiritist e diavolul. El atinsese cu un deget masa din prânzitor, și masa se ridică, doborî la pământ trei oameni, cari voiau să o țină, și apoi se sdrolî. Se convinsese despre răutatea și murdăria spiritelor prin aceea, că acestea îi înșelaseră cu răspunsurile lor, și apoi își bătură joc de el, comunicându-i lucruri, cari de cari mai murdare. Se convinsese și despre ura, ce o nutriau spiritele față de Dumnezeu, căci îi desemnau triumfiuri, dar întors, și se iscăliu „Dumnezeu de-a întoarșele“ = „*Je suis Dieu à l'envers*“. În urmă se convinsese și despre dorința spiritelor de a încheia o legătură cu el, propunându-i și întrebându-l adeseori, dacă se învoiește („*Veux-tu?*“, „*Veux-tu t'engager?*“) — Cazul — la rugarea sa — l-a descris fiul său, carele încă luase parte la experimente, și l-a publicat *De Mirville*.⁴⁾

A treia mărturisire e dela unii experimentatori din Italia nordică, și e descrisă la Franco.⁵⁾ Experimentatorii aceștia au întrebă spiritul, că oare există vieată venitoare? Există fericire și nefericire? El e fericit ori nefericit? Spiritul a răspuns, că: „da!“ Există vieată venitoare; există fericire și nefericire; și că el e nefericit. În fine întrebându-l de nume, li-a răspuns, că între oameni se chiamă: *diavol*.

(Va urmă.)

¹⁾ Teologia dogmatică ortod., vol. I. pag. 719—721. „Teologia aceasta a lui Macarie“, scrie traducătorul ei I. P. S. Sa *Gherasim Timuș*, în *Precuvântare*, „e cea mai bună lucrare în ramul acesta (teologic), ce se află până acum în biserică ortodoxă, și care servește de normă la toate școalele teologice mai înalte din orient“. De aceea pot zice pe dreptul, că ea ne prezintă credința bisericii greco-orientale.

²⁾ Bénézet. *Des Tables tournantes*, Paris 1854, pag. 29.

³⁾ *Question des Esprits*, pag. 90 și urm.

⁴⁾ *Des Mousseaux*, *Moeurs et pratiques des démons et des Esprits vitateurs du Spiritisme ancien et moderne*, Paris 1865, ediț. II. pag. 256 și urm.; Franco, pag. 292—293.

⁵⁾ *Le Magnetisme, le Spiritisme, et la Possession*, Paris 1865, pag. 435; Franco, pag. 314—315.

¹⁾ *Le spiritisme*, Paris 1891, ediț. II. pag. 316 și urm.; Franco, op. cit., pag. 107—108.

²⁾ „*Je suis au paradis ainsi qu'un déclassé,
Je me mêle, démon, à la foule des anges,
Je souille leurs blancheurs au contact de mes fanges;
Près des amphores d'or, je suis un pot cassé.*“
„Satan“.

³⁾ *La fin de Satan*, *Oeuvres posthumes*.

⁴⁾ *Questions des Esprits*, pag. 80 și urm.; Franco, *Lo Spiritismo*, pag. 303.

⁵⁾ Op. cit. pag. 313.

Dracul în școală,

Povestire populară, după Bolanden tradusă de
Augustin Paul.

(Continuare.)

24

„Cunoaștem deja făptuitorul!” zise avocatul. „Băiețanul cu părul roșu este acela, care m'a insultat pe mine. De sigur a voit să-și răzbune pentru palma, ce a căpătat-o. Să-l învățăm minte. Scrie câteva rânduri către primarul din Schwanheim și să-l dea în judecată.”

„Asta n'o fac!” răspuse Huber după puțină cugetare. „Nu o fac din două motive. Întâi, fiindcă n'ar fi pedepsit băiatul, ci părinții lui. A doua, fiindcă pedeapsa ar provoca și mai mult pe roșu și l'ar îndemna la alte fapte de răzbunare.”

„Aceste sunt curioase motive pentru a lăsa pe un pungaș minor să scape”, observă dr. Lug.

„Nu uitați, dle avocat, că pungașul minor a ieșit din școala neconfesională”, replică pe un ton plin de imputări, milionarul. O fată din casă intră.

„Doamna Vă pofteste la domnia-sa.”

Huber își ceru voie să părăsască salonul.

* * *

Knack asigurase pe nevastă-sa, că „oile nu mușcă, și că numai oamenii liberi își răzbună”. Ei bine, băiețanul care a spart ferestrele era elevul lui Knack, care s'a format în spiritul lui Knack, și a devenit un om liber care știe să-și răzbune.

În curând i-s'a demonstrat și lui Knack în mod evident perniciositatea sistemului său necreștinesc de a educa copiii. Sentimentul libertății și impulsivitatea răzbunării se manifestau în niște fapte cari trebuiau să provoace chiar și desaprobaria învățătorului.

Knack se întorcea într-o seară dela plimbare. Un băiat, pe care Knack îl pedepsise dimineața, văzând pe învățător venind, se ascunse după un butoiu deșert resturnat în curte, și când învățătorul trecu pe acolo, băiatul răcnă cât îl ținea gura:

„Knack—Knack—Knack
Am să te bag în sael!”

Învățătorul se uită impregur, descoperi pe făptuitor și se repezi la butoiu, voind să aplice elevului o corecțiune. În momentul acela însă băiatul îi aruncă în ochi un pumn de năsip și fugi.

„Așteaptă pezevenghiule!” strigă Knack și-și ștergea ochii cu batista.

*

Redlich, primarul sciea tocmai prețul a doi boi grași, cei vânduse, în condica sa de comptabilitate. De odată bate cineva violent la ușe. Era dl Knack, care intră agitat și cu fața înroșită.

„Dle primar, am fost insultat tocmai acum”, și raportă cum s'au petrecut lucrurile.

„Astfel de băieți obraznici sunt acum destui în Schwanheim, — sunt elevii dvoastre. Mai înainte aveam un tineret cuviincios, moral, fiindcă ieșea de sub aripile lui Gerstle, care le dădea o educație creștinească. Asemenea boroboațe mai înainte nu se auziau Doamne ferește! Nu v'am spus cu ani înainte că vor veni lucrurile așa?”

Knack nu-și dădu astăzi capul pe ceafă, cum obicinuia de altfel la ședințele consiliului școlar. Astăzi era cam plouat.

„Scuzați dle primar, nu ocărți pe un

învățător, care se ține exact de instrucțiunile legale.”

„Dar lasă-mă în pace cu instrucțiunile dtele legale! Doar vezi, unde ai ajuns pe drumul acesta”, răspuse Redlich. „Și unde vei mai ajunge? Elevii dtele sunt acum încă băieți, — ei fac de-o-camdată numai pozne copilărești. Dacă însă băieții vor crește, vor crește buruienile cu dânsii, și din poznele copilărești vor deveni tâlhării, atentate la moralitate, bătăi, omoruri și alte crime. Este o adevărată mizerie!”

„Te rog dle primar să pedepsești în mod exemplar pe băiatul Adam Hopfenmüller.”

„Aceasta poți s'o faci singur căci doar îl ai în școală.”

„Scuzați dle primar. Pedeapsa corporală este oprită prin lege.”

„Aceasta este tot o inovație a faimoasei noastre legi neconfesionale”, zise fără rezervă primarul. „În s. Scriptură se zice, că nu trebuie să economisești varga la copiii cei răi. Dacă nu bați pe fiul tău rătăcit, are să te bată el pe tine — procește biblia.”

„Adevărat este, dar ce-i pasă legii noastre școlare de ceea ce zice biblia!”

„Du-te numai acasă liniștit dle învățător! Eu am să chem aici pe bătrânul Hopfenmüller, să-i istorisesc cele întâmplate, — te asigur că lui Adam i-se va da porția cuvenită de chelfeneală.”

Așa s'a și întâmplat.

A doua zi dimineața Adam Hopfenmüller stătea lângă gardul ogrăzii, plângea amar și-și neteziă frontul dinapoi al corpului său. O copilă, colegă de școală alui Adam, venia pe cărarea ce ducea pe lângă gard.

„De ce plângi Adam?”

Suspînând i-a povestit Adam despre bătaia ce a căpătat-o, și despre pricina acestei bătăi.

„Cântecul tău a fost foarte potrivit pentru învățător!” zise copilă. „Ar fi fost însă mai bine, dacă i-ai fi aruncat o piatră în cap, decât năsip în ochi. Knack este un om de nesuferit, — aș fi în stare să-l otrăvesc”, și ochii îi scânteiau plini de răzbunare. „Pe mine m'a lovit de trei ori în cap, mi-a smuls o mulțime de păr, și m'a batjocorit de mi-e rușine și astăzi. Adam știi ce, — să-i jucăm noi învățătorului o festă!”

„Cum crezi tu Evo?”

Ea scoase o sticlută cu un fluid negru. „Știi tu ce este aici? Vitriol. L'am cumpărat dela farmacia din Altdorf pentru mama, care vrea să curețe cu el o oală nouă de schijă. Vitriolul arde ca focul.”

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Revista politică și literară”. Anul I. Nr. 2. cu următorul sumar: Dr. C. Maniu, Rostul activității noastre parlamentare. — Ion Gorun, Din Faust de Goethe. — A. C., Cronica politică. — N. Marcu, Doina românească (poezie). — Al. Ciura, O săptămână în țară (note cu creonul). — I. Agărbicean, Moș Viron. — Dafin, Credință (poezie). — Dr. C. Maniu, Program politic și capabilitatea politică. — Alco, Serenadă (poezie). — Dr. V. Meruțiu, Omul și pământul (contemplațiune). — Alco, Iubire. — A. Melin, Dela noi (icoane). — X., Religione și știință. — Luca Rusu, Cronica literară. — Probleme. — Diverse. — Revista politică și literară. — Redacțional.

Editor: Iuniu Br. Hodosiu. Prim-redactor: Aurel Ciato. Să poată procura cu prețul de 10 cor. la an; 5 cor. 1/2 an. Pentru România și străinătate 12 lei; 6 lei 1/2 an. Abonamentele să se trimită la adresa: Aurel Ciato, Blaj (Balázsfalva) Ungaria.

„Păstorul Sufletesco”, periodic de predici. Anul I. Nr. 10, cu următorul cuprins: Partea I.: Dumineca XVIII. după Rusalii, de Alimpu Coste, preot. — Dumineca XIX. după Rusalii, de Vasiliu Pop, preot. — Dumineca XX. după Rusalii, de Avram Dragoș, preot. — Dumineca XXI. după Rusalii, de Ioan Turdean, preot. — Instrucțiuni catechetice, de Aug. Târziu, protopop. — Predică de înmormântare, de Avram Dragoș, preot. — Preotul legii nouă, de Ariton M. Popa, protopop. — Partea II.: Datorințele preoților de a învăța poporul în biserică și tinerimea în școală, de Ioan Bochiș, preot. — Omul, de Vasiliu Criste, preot. — Oratoria sacră (urmare), de Ariton M. Popa, protopop. — Liturgica, sau tâlcuirea ritului bisericii răsăritene române, de L. Sima, preot. — Cronica. — Posta redacțiunii. — Partea III.: Publicațiuni.

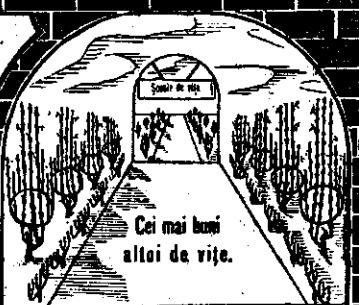
Posta Administrațiunii.

Am primit și cuităm abonamentul dela:

Copand pe 1906. Jos. R., Orade pe 1906 sem. 2-lea. Petros pe 1906. Kécz pe pătrariul al 2-lea și al 3-lea (April—Septembrie) din 1906. Gyöngy pe anii 1894 până la finea anului 1905. Petridul-démjloc pe 1899, 1900 și 1902. Cioara pe Iuliu—Oct. 1906. Turda-vechiă pe 1905 sem. 2-lea și 1906 sem. 1. Abafia pe 1905 sem. 2-lea și 1906 sem. 1. Somfalau pe timpul din 1 Sept. 1906, până în 1 Sept. 1907. Uniadoara pe 1906. Márkaszek pe 1906 sem. 2-lea. Szamos N.-Goroszló pe 1906 sem. 2-lea. Băsești pe 1902 și 1903. În restanță mai sunt anii 1904, 1905 și 1906. Ne-ar părea tare bine, dacă s'ar plăti și aceștia. A. P., Baia-mare pe timpul din 1 Sept. 1905—30 April 1907. Dr. Tr., Bistrița pe 1 Aug.—31 Dec. 1906. Nântil pe 1897, 1898 și 1899 sem. 1. Rădășel pe 1906 sem. 2-lea. Perind pentru plățirea din 29 Ianuar a. c. servește ca document recepșia postală, cum și quietarea făcută în posta adm. la acest loc. Binevoiește a o alătura la rațiuni recepșia și a te provoca la quitarea din posta administrațiunii. Bicaz (Bikácsa). Plățirile, la cari ați reflectat prin Coresp. din 28 Martie 1906. nu să referesc la DVoastră, ci la un alt Bicaz (Gyergyó-Békás). Cu DVoastră suntem în rând.

Proprietar, editor și redactor răspunzător:
Aurel C. Domșa.

FISCHER & COMP. NAGYENYED Ungaria.

80,000 arbori fructiferi.
1 milion plante pentru gard viu.
1 milion sujete (pădurești).
Arbori de promenade, tufișe decorative
roze poame cu boabe etc.

1/2 milion altoi de vițe
Vițe europene și americane
cu și fără rădăcină.
Cataloge și instrucțiuni de
cultivare gratis.

ȘCOALELE de POMI și VIȚE de VHE IMPREUNATE FISCHER & COMP. și M. AMBROS.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fer pentru
clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

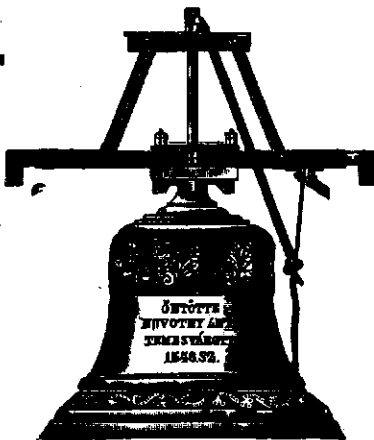
(8) 22 - 52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transilvania“

din Sibiu

(7) 22-52

intemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune. edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termin fix. asigurări de copii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 90,981.088 coroane. capitale asigurate asupra vieții: 9,125.898 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit: pentru despăgubiri de incendii 4,077,788.78 c. petru capitale asigurate pe viață 3,568,863.37 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela: Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

(25) 6-10

De vânzare:

Circa 30,000 altoi de viță cu rădăcină clasa I-mă, altuiți în viță americană („Riparia portalis“) după metoda cea mai bună (altoirea forțată):

Altoi:	Struguri mestecați	(Vegyes borfaj)	1000 buc. = 150 cor.
„	„ Rizling italian	(Olasz rizling)	„ „ = 160 „
„	„ Zierfandl	(Ezerjó)	„ „ = 160 „
„	„ Silvan verde	(Zöld szylváni)	„ „ = 160 „
„	„ galbini	(Mézes fehér)	„ „ = 180 „
„	„ moi	(Mastos fehér)	„ „ = 180 „
„	„ goarneși	(Járdvány)	„ „ = 180 „
„	„ fetești	(Erd. Leányka)	„ „ = 180 „
„	„ Șmighiră	(Som, Furmint)	„ „ = 180 „

Viță pentru struguri de masă:

Altoi:	Chasselas Fontainebleau	100 buc. = 22 cor.
„	„ Gama Drome	„ „ = 27 „
„	„ Madelaine Angevine	„ „ = 22 „
„	„ Passatutti	„ „ = 24 „
„	„ Muscat Hamburg	„ „ = 28 „

Altoi cl. I-mă de 2 ani 1000 buc. = 220 cor.; Altoi cl. II-a de 1 an 1000 buc. = 80 cor.

Szancsal, u. p. Balázsfalva.

Ioan Bărbat,

învățător, absolv. al curs. de vierit din Aiud.

La comanda rog a se trimite $\frac{1}{8}$ anticipațiune, adresa să se scrie legibil indicându-se posta sau stațiunea căii ferate. Pachetarea se va face cu îngrijire socotindu-se spesele proprii. Reclamațiunile se iau în conziderare, dacă sunt făcute cel mult la trei zile după primire.

ACATISTUL MIC,

sau carte ce cuprinde în sine rugăciuni către Preasf. Născătoare de Dumnezeu leg. 24 fil.

Declamări poezii alese din autorii români pentru tinerimea din școlălele populare.

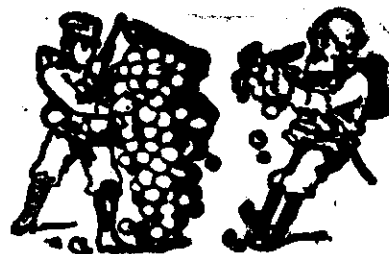
Prețul 40 fileri.

A apărut:

LITURGIERIUL

Prețul unui ex. pe hârtie „prima“
crudo . . . . . 6 cor.
legat . . . . . 9 „
Pe hârtie velină consistentă:
crudo . . . . . 5 cor.
legat . . . . . 8 „

În vara trecută, pe lângă
toată seceta mare ce a fost,
totuși în

Prima colonie
de viță de vie de pe
TÂRNAVĂ

a căreia proprietar e FR. CASPARI,
Medias 100, Transilvania,

unica în întreaga Ungaria, vița a fost udată zilnic cu apă în quant de 5 milioane de litre, drept aceea e singura care poate lifera vița de vie frumoză și trainică.

Catalog ilustrat, cu diferite epistole de recunoștință, să trimite gratis și franco.

(25) 20-20

FLORICELE DE CÂMP,
schite ușoare. De A. C. DOMȘA

Prețul 1 coroană.